от Загра се спуща на югъ в' полето и се казва Булду бурци от който исто ело се въвели на Каразан баир, дето натйрили Сърава от града, която е разбѣгала, и за това нарекли мѣстото с това име и от там и по околе видели града, нарѣкли Загарът т.е. кучето и от него уже нарекли града Загара. Улемине, или по книжевините турци го производят от надпи нѣкой, който имало на старото кале като го прѣвзели, уже че на него има писано че го бил правил или подновявал нѣкой си Захари и от това се нарекъл Загра или ески хисар. Причем мисли че може да е наречен от Загора както и общо гърците и сърбите наричали Търновското царство Загорие, с прѣдположение че Стара Загора е бил стара българска крепост но таково прѣдположение едва ли може да послужи за названието на града Стара Загора, а еще по малко както знаем че има и Нова Загра или Загора, а еще и неопрѣделените названия Загора у българите 3). Нѣкои мисля че това име Стара Загора го носи еще от онова име на това мѣсто на юг от Балкана което гръцкий цар уступил на Бориса когато се покръстил, и което уже се простирало от Девелтос на запад до кѣде днешна Стара Загора. Ние обаче и на това не можем да пристанем, защото са случавали да мяркат у гръцките писатели за [illegible] уступената на Борису тая, тъй да кажем, черноморска Загора, или е друга Загора в' [illegible] Македония, областта на старите Бозниецы, дето в' Византийско врѣме е имало град наричан Велвентос или Девелтос, която област по много разни [illegible] съображения прилича да е дадена на Бориса Загора, [illegible] като Стара Загора [illegible] Освен това [illegible] такова име [illegible] Загора не се срѣща прѣди идването на турците по тия мѣста, очевидно е [illegible] в турско, а като такова име трѣба да го потърсим в' турский язик. И ние като вземами в' внимание как се е писало той най напрѣд по турски Сагра, което ще каже поле, цѣлина, необработено мѣсто, 2) пустиня, голо, ненаселено, обрасло с' трънак и драки мѣсто, до хадами да мислим че названията на Стара и Нова Загра или Загра трѣба да се търси в' турското или арабското Сагри, а не в' българското Загора.

Колкото до старото название на града Бер, [illegible], то се види да [illegible] се е вардило до самото падане на българското старо царство, [illegible] в' XIII столѣтие вигдами да се нарича по старозагорското [illegible] Боруйска хора.) Ако можем да вѣрвами на нѣкои прѣдания спазени до наше врѣме 4) и по нѣкои съображения [illegible] че в' днешното название на Калофер се таи нѣкак названието на старий град Бер, скратено от тая прѣдание [illegible].

Както се прѣдава [illegible] удавши последний воевода на града на една [illegible] и дъщеря си в' Сгарт. [illegible] останалий подвойвода прѣдал града на турците на условия: [illegible] жителите излѣзли от града Бер и направили като едно прѣдградие ново село а войската [illegible] проведеним за [illegible] граница между България и Турция по [illegible] на Балкана, дето населени точки били тогава мъгриши, твърдица и Звѣнич. Около Звѣнич се населила по голѣмата част и носяла от най напрѣд названието стража на Бер, а поради многото битви които ставали на това мѣсто между турци и българи, турците го нарекли Карабер или по свойството на турский язик, Карафер, както и Карафер наричат и другия онзи Бер в' Македония на Бистрица, та и досега пишат Карафер, а българите [illegible] прѣобърнали названието на тукашний Карафер на Калофер и си създали друго прѣдание за Калофер войвода. Но това прѣдание ако да е от посетне врѣме, когато турците завладѣли цѣла България и [illegible] прѣвърнали тукашните жители на дервентчии, старозагорското прѣдание е станало в' олицетворението на Калофер войвода, [illegible] това калоферско прѣдание подтвърдява старозагорското до нѣйдѣ за военното поселение на Калофер с' това, дето казва че калоферци от най напрѣд имали жени и си заграбили моми от околните селища.

Как и да е, но вѣрното е че Калофер и турското Карафер ако не е едно и също то с' тъждественний Бер (Стара Загора) напоменава за него, като си припомним за македонский Бер че и той се казува днес от турците Карафер, [illegible] друго едно прѣдание в' селото Твърдица за прѣвземането на твърдишкото кале свързва нѣкак старозагорското и калоферското прѣдание, като казва че твърдишкото кале 32 години го били турците и не могли да го вземат и много турци изгинали, за това го нарекли Кара ферди (черна твърдица), и най подир една мома, като и довило (бакъисала) толкоз години все война, повикала тамо от наричаната момина стѣна: "татари татари, гащи си от прѣд не развързват потърсете вземете от дирѣ" и турците се освѣтили и обиколили калето изотзад от към Балкана и като се явили на татарската стѣна, на запад срѣщу калето, от твърдишкото кале изѣзали на Бер в' Балкана към Чемерна дѣто имало друго едно утвърдено мѣсто, на което названието на тоз час не помня, до него а мѣсто се нарича Свинская глава.

3) Джипертаментский Статистический календар на Стара Загора утвърдява че българите на сѣвер от Стара планина наричат южните градове Загорски градища и жителите им Загорци. Това не е вѣрно, до напротив вѣрно е че южните наричат сѣверните Загорци, а сѣверните им казват отвъденци, романье и романци. Загора и Загорци на-